
ψύχω

ÚVOD DO PSYCHOLOGIE

Představení psychologie jako vědeckého oboru. Základní členění psychologie a jednotlivé oblasti aplikace, včetně jejich samostatných disciplín a interdisciplinárních přesahů, resp. metod, klíčových pojmů a významných psychologických škol.

ψυχή

OSNOVA

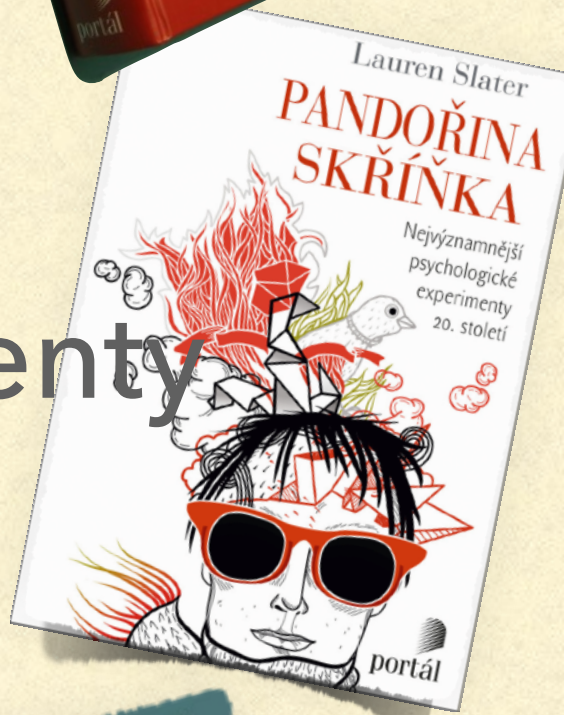
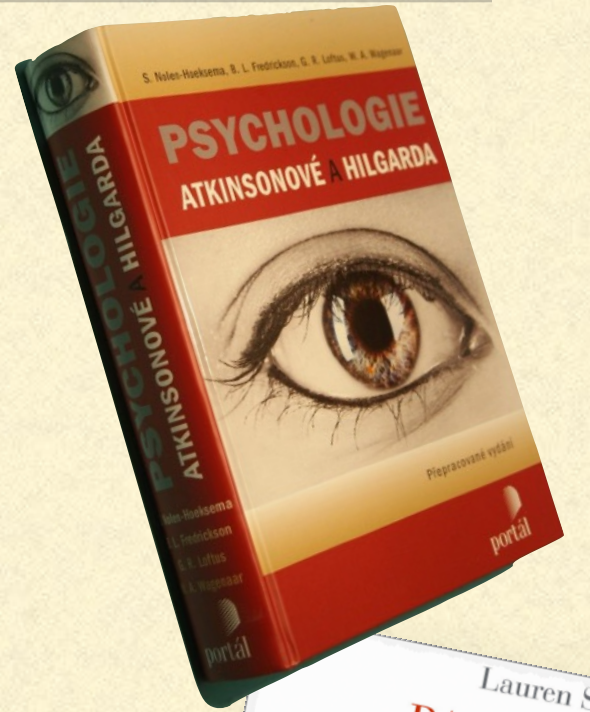
(PRAVDĚPODOBNÁ)

- 20.2. Vobořil, D. Psychologie
- 27.2. Vobořil, D. Emoce
- 5.3. Vobořil, D. Motivace
- 12.3. Blatný, M. Osobnost I.
- 19.3. Klimusová, H. Myšlení, inteligence, kreativita ...
- 26.3. Blatný, M. Osobnost II.
- 2.4. Blatný, M. Vývojová psychologie
- 9.4. Dosedlová, J. Sociální psychologie, skupinový vliv
- 16.4. Čtecí týden
- 23.4. Slováčková, Z. Mezilidská komunikace a asertivita
- 30.4. Přikrylová Kučerová, H. Klinická psychologie
- 7.5. Jelínek, M. Metodologie psychologického výzkumu
- 14.5. Blatný, M. Současné trendy psychologického výzkumu

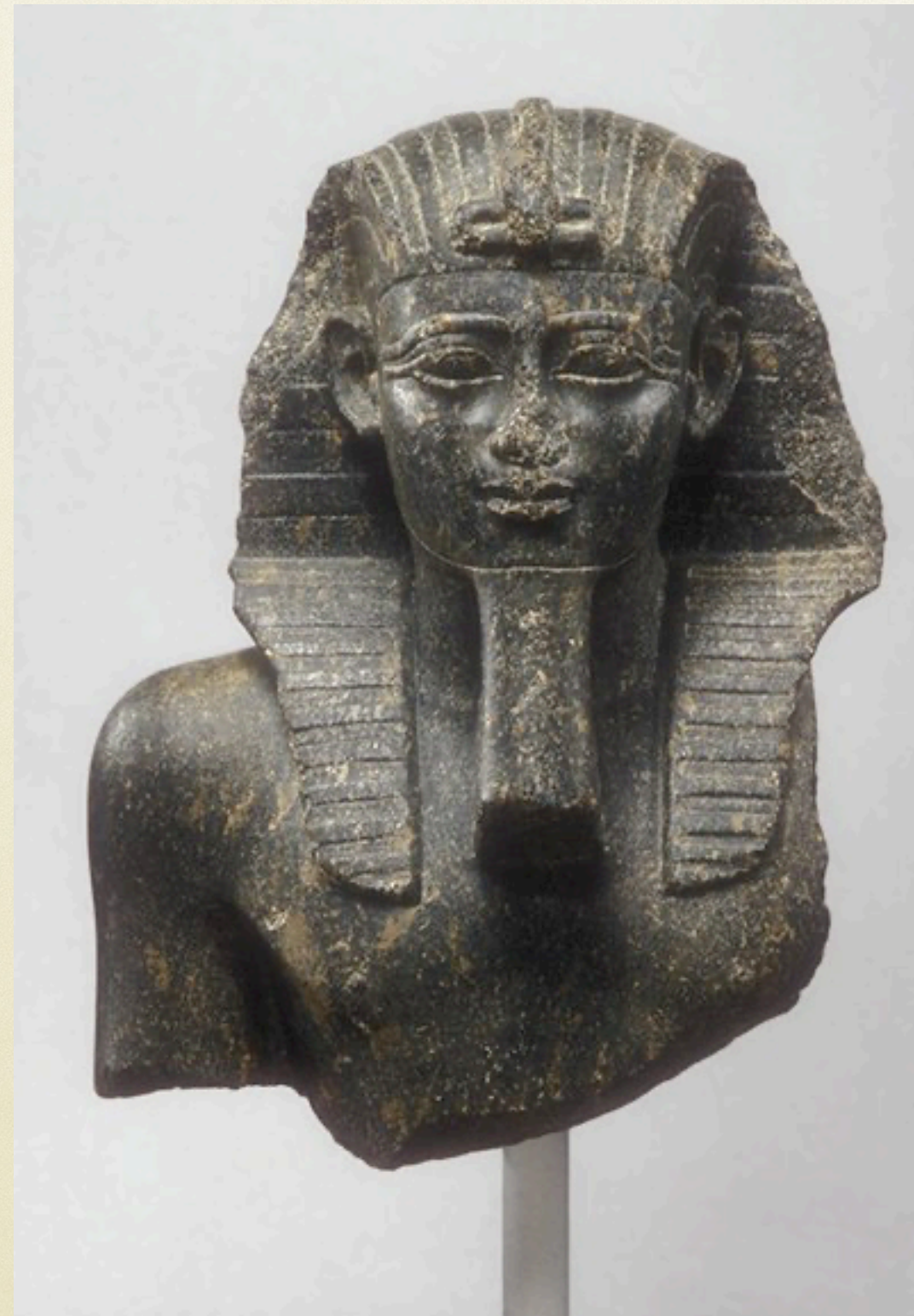
21.5. písemný test

LITERATURA

- Nolen-Hoeksema, S. (2012). Psychologie Atkinsonové a Hilgarda (Vyd. 3., přeprac.). Praha: Portál.
- Slater, L. (2019). Pandořina skříňka: nejvýznamnější psychologické experimenty 20. století. Praha: Portál.
- Plháková, A. (2007,2023). Učebnice obecné psychologie. Academia.

PSYCHOLOGICKÝ EXPERIMENT V 7. STOLETÍ PŘ. KR.

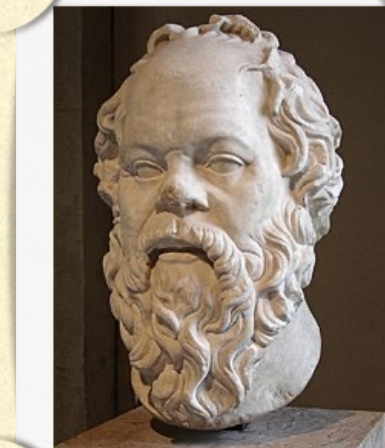
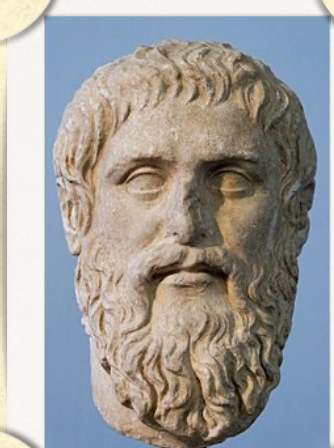
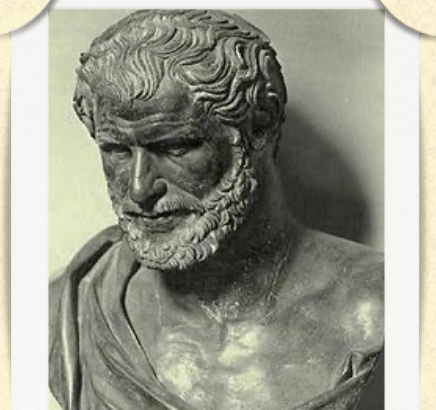
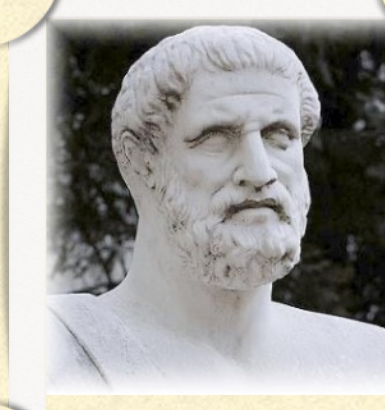
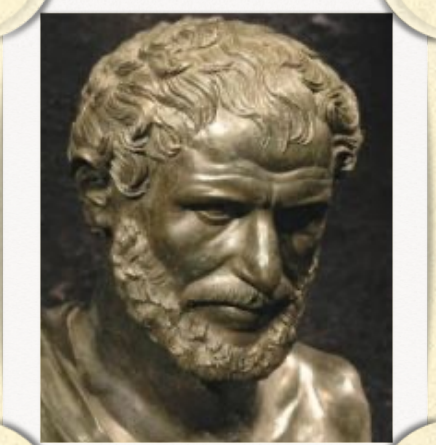
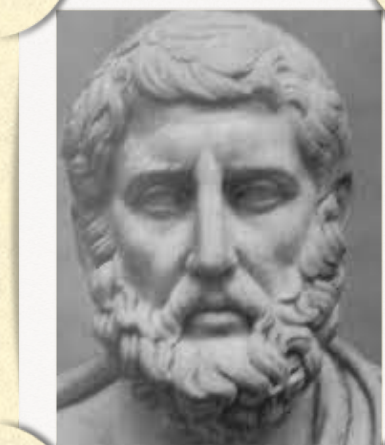
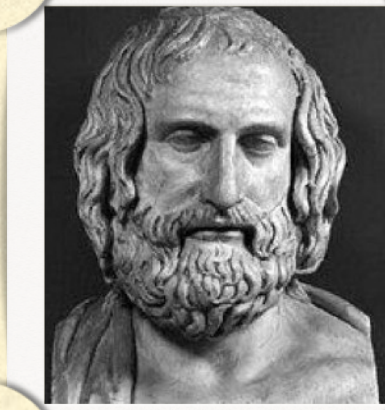

"THE BAYSWATER 'BUS"
FROM THE PAINTING BY G. W. JOY, EXHIBITED IN THE ROYAL ACADEMY, 1895

Klasici

- V Indii **Buddha** přibližně 564/3 př. n. l. v Kapilavastu - 13. října 484/3 př. n. l. v Kušinagara
- V Číně **Konfucius** (孔夫子) 551 př. n. l. v Čchü-fu - 479 př. n. l. tamtéž
- **Tháles** řecky Θαλής (Appolónův chrám v Delfách) - "Poznej sám sebe"
- **Alkmaión z Krotónu** řecky Ἀλκμαίων, asi 6. století př. n. l.
- **Prótagorás z Abdér** řecky Πρωταγόρας 481 př. n. l. Abdéra v Thrákii - 410 př. n. l.
- **Herakleitos z Efesu** "temný či plačící filozof" Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος; cca 540-480 př. n. l.
- **Empedokles z Akragantu** Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος (490 - 430 př.n.l)
- **Démokritos z Abdér** řecky Δημόκριτος „smějící se filozof“ (přibližně 460 - 370 př. n. l.)
- **Hippokratés z Kósu** řecky Ἱπποκράτης 460 př. n. l., Kós - ca 370 př. n. l., Larisa v Thessálii
- **Sókratés** řecky Σωκράτης 469 nebo 470 v Athénách - 399 př. n. l. v Athénách
- **Platón** řecky Πλάτων, 427 př. n. l. - 347 př. n. l.
- **Aristoteles ze Stageiry** řecky Ἀριστοτέλης 384 př. n. l. v osadě Stageira - 322 př. n. l. v Chalkidě

SEN O VĚDĚ

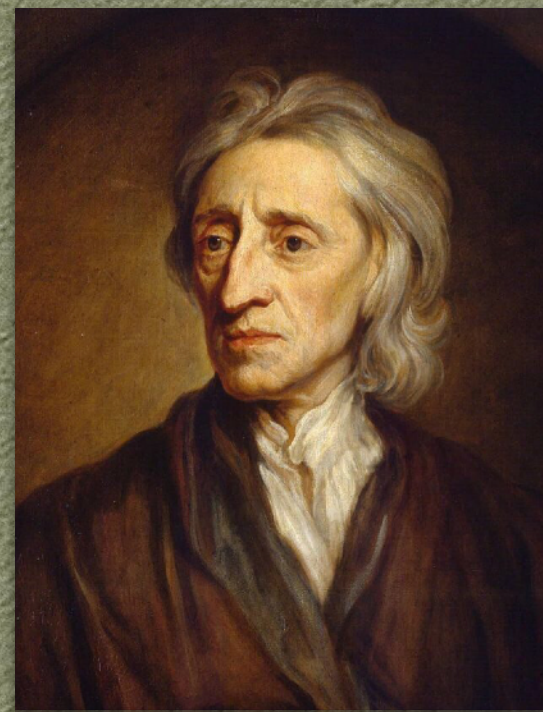
BACON, GALILEO, DESCARTES, SPINOZA, LEIBNIZ

ANGLICKÝ EMPIRISMUS A ASOCIANISMUS

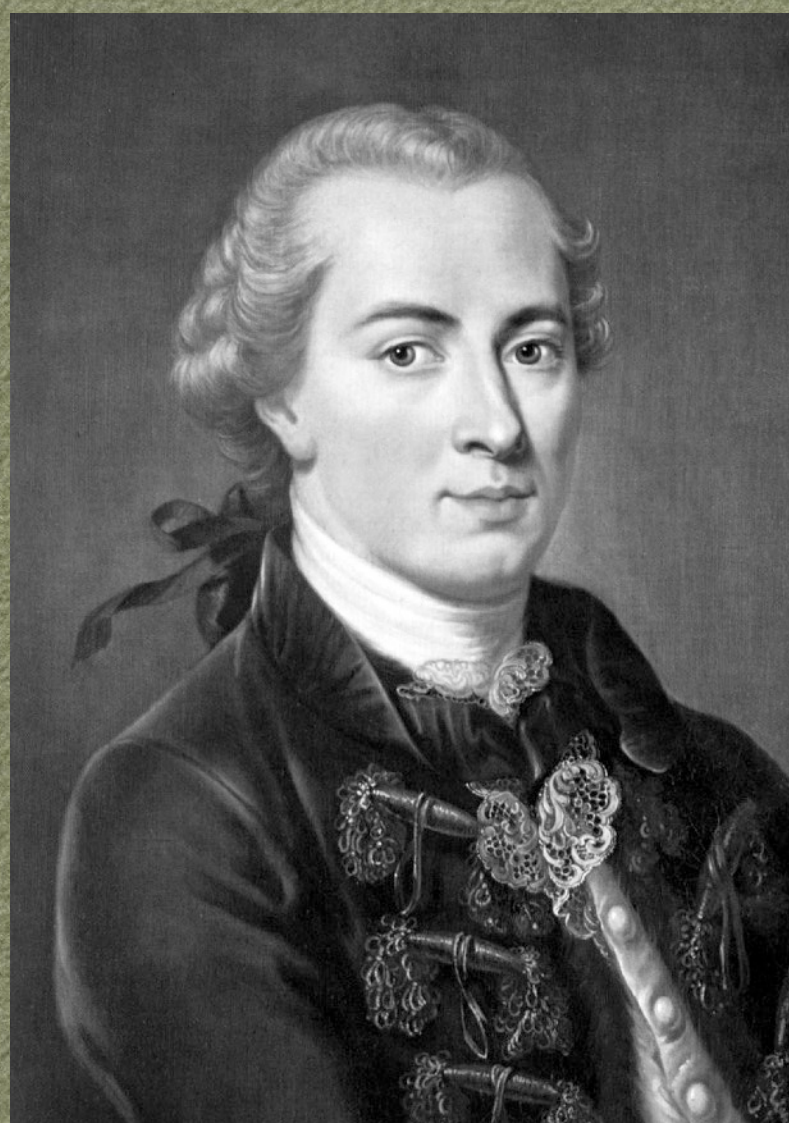
HOBBS, LOCKE, BERKELEY, HUME, HARTLEY, MILL

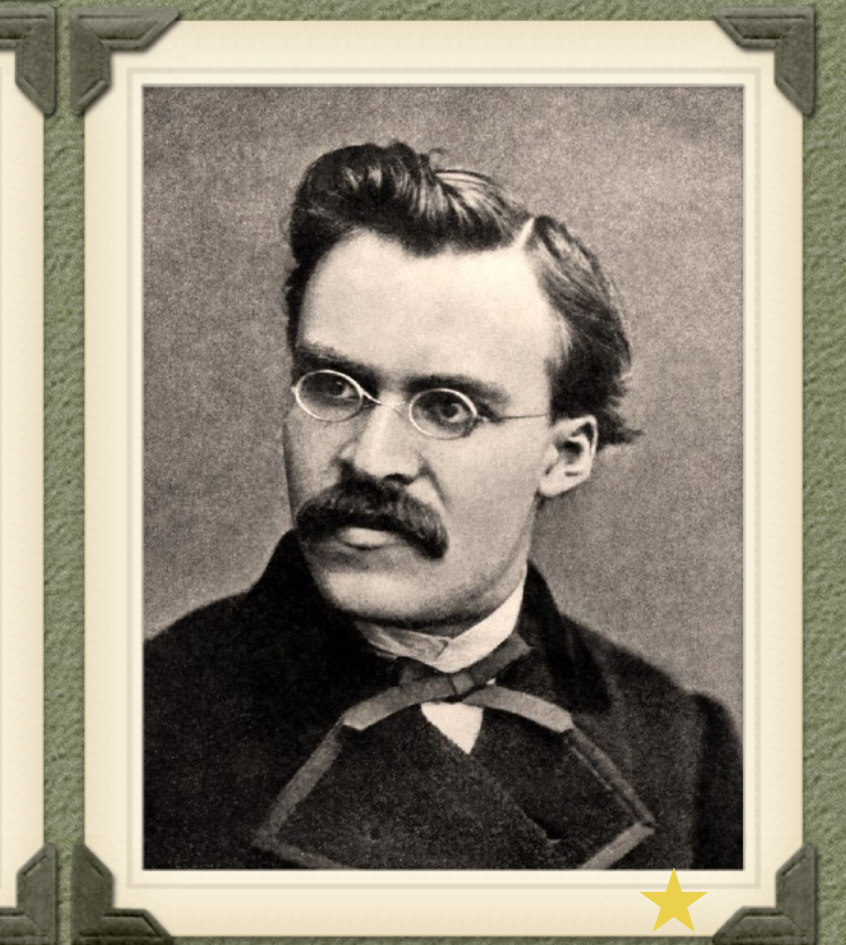
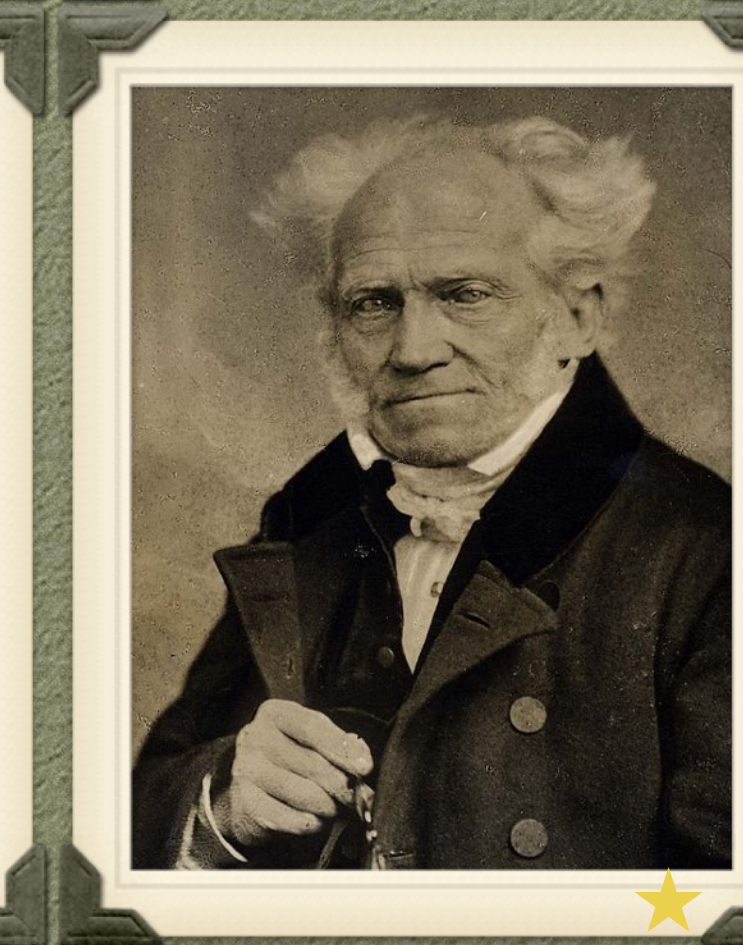
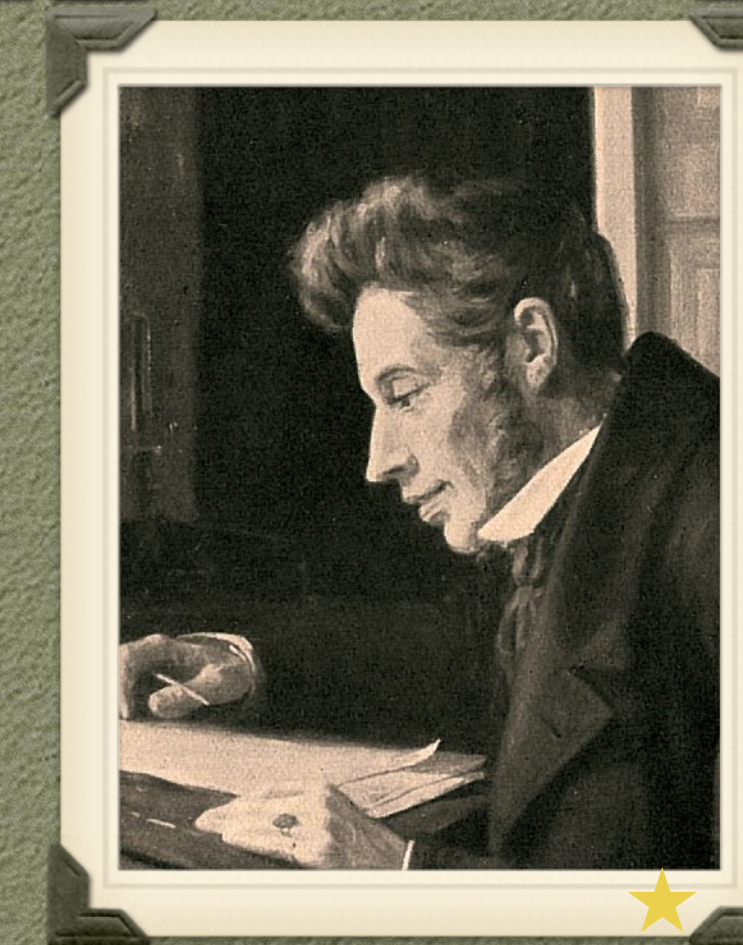
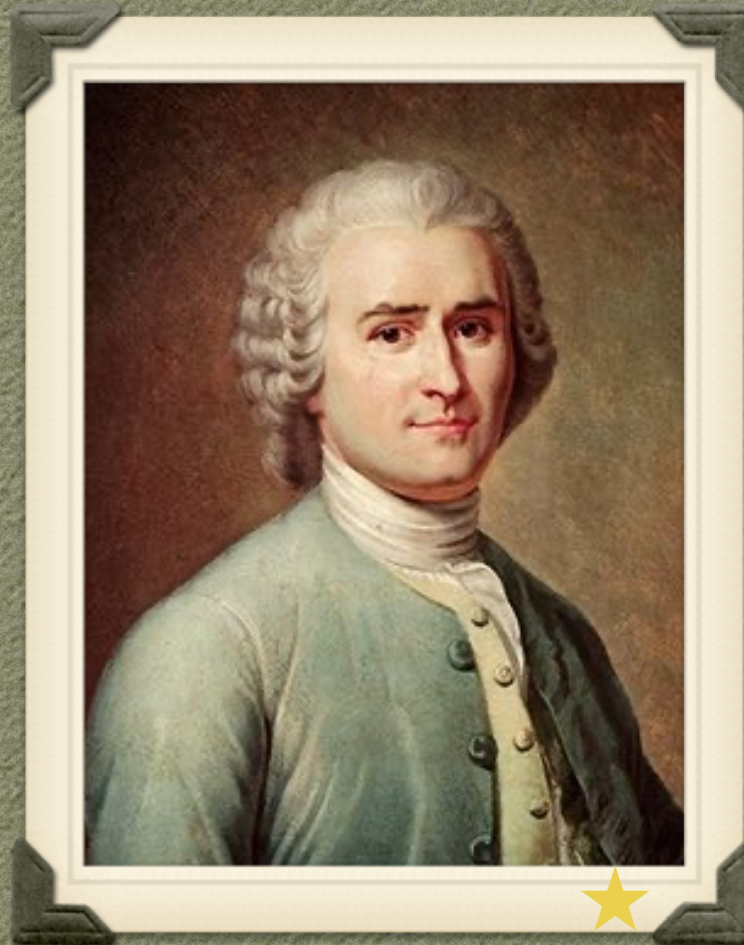
MYŠLENKY Z KRÁLOVCE

IMMANUEL KANT A JOHANN FRIEDRICH HERBART

V CENTRU ZÁJMU - VĚDOMÍ A CIT

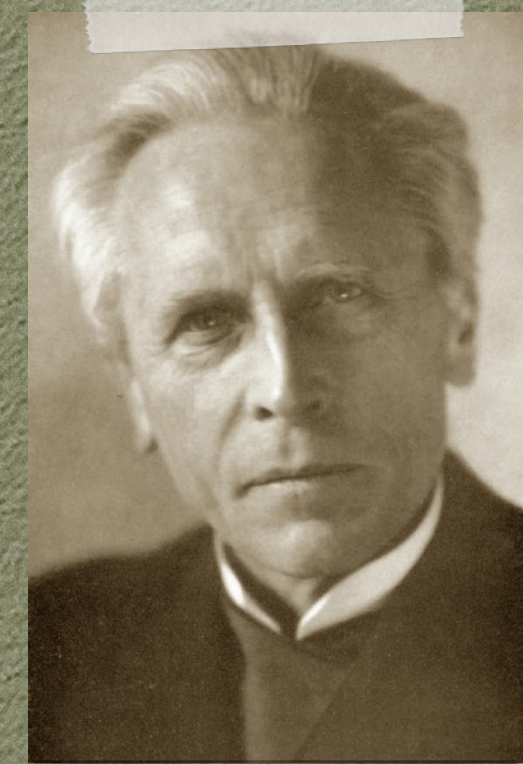
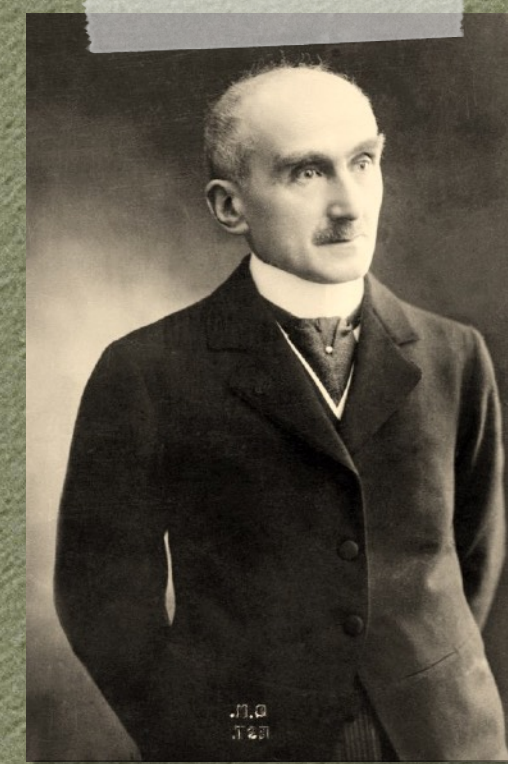
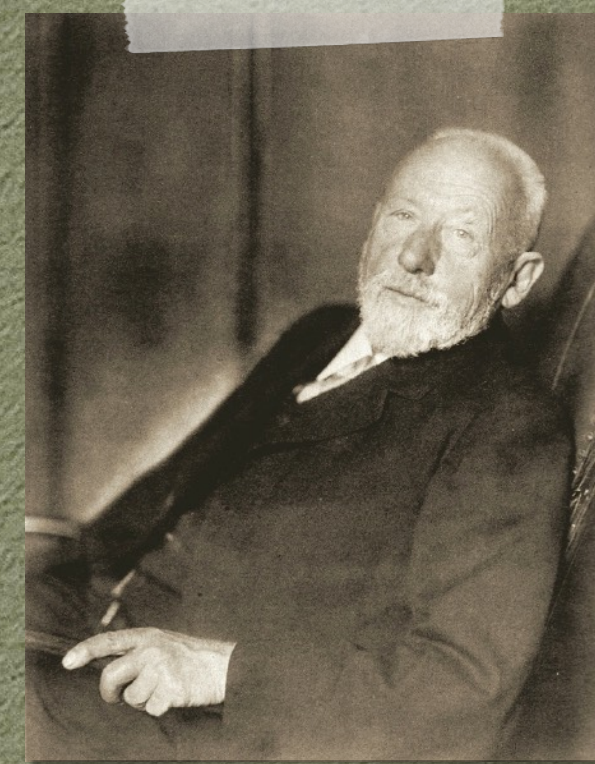
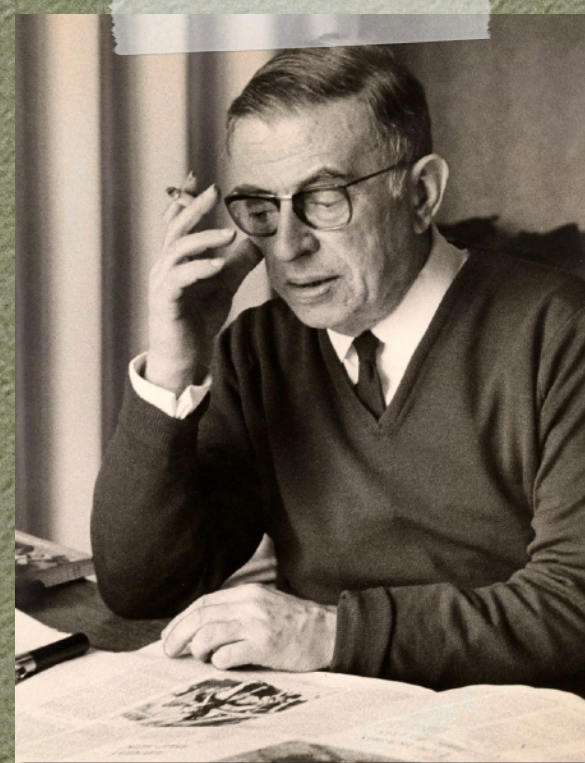
ROMANTISMUS A NĚMECKÝ IDEALISMUS: ROUSSEAU, GOETHE, FICHTE, SCHELLING, HEGEL,
PŘEDCHŮDCI FILOSOFIE EXISTENCE A FILOSOFIE ŽIVOTA: KIERKEGAARD, SCHOPENHAUER, NIETZSCHE

EXISTENCE ŽIVOTA

FILOSOFIE EXISTENCE (JASPERS, HEIDEGGER, SARTRE)

FILOSOFIE ŽIVOTA (DILTHEY, BERGSON, KLAGES)

POZITIVISMUS A NAIVNÍ EMPIRISMUS

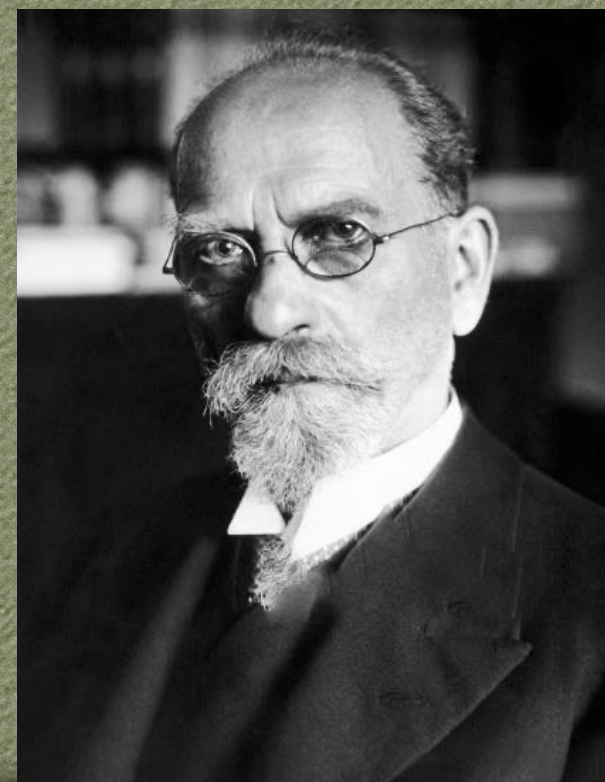
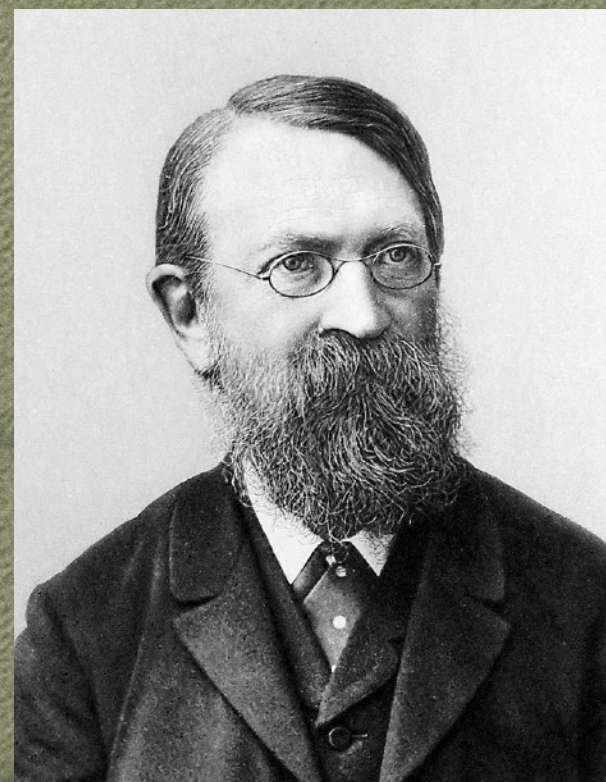
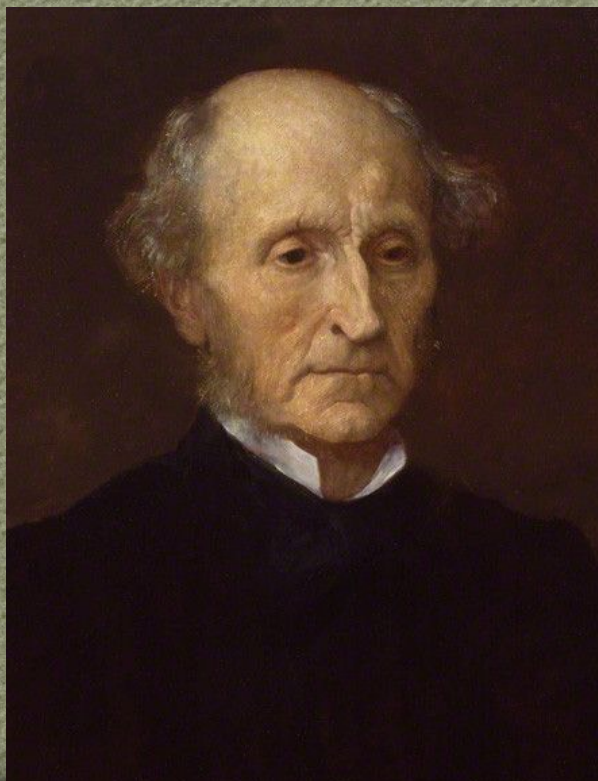
COMTE, J.S. MILL

EMPIRIOKRITICISMUS A JEHO KRITIKA

MACH, AVENARIUS A HUSSERL, PATOČKA

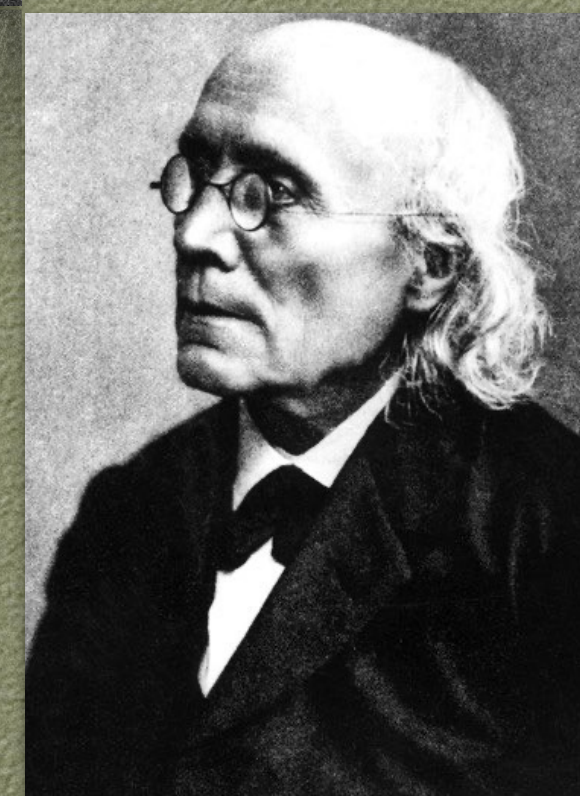
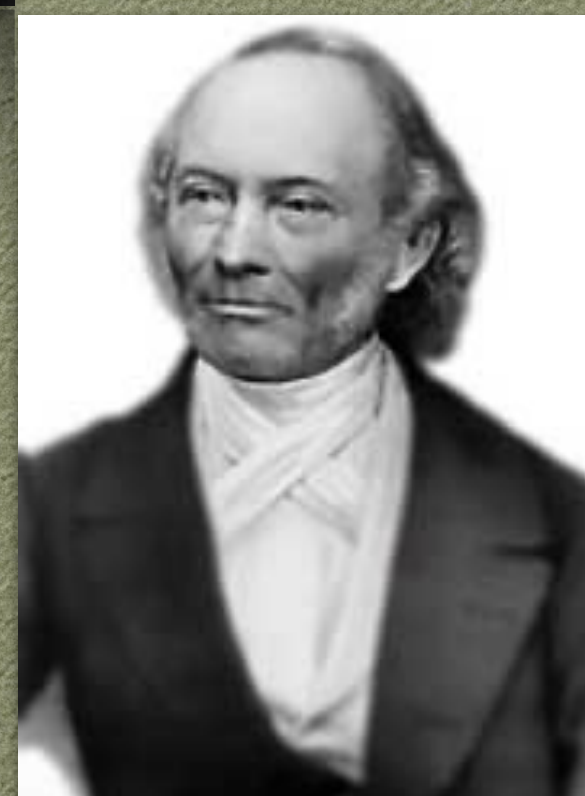
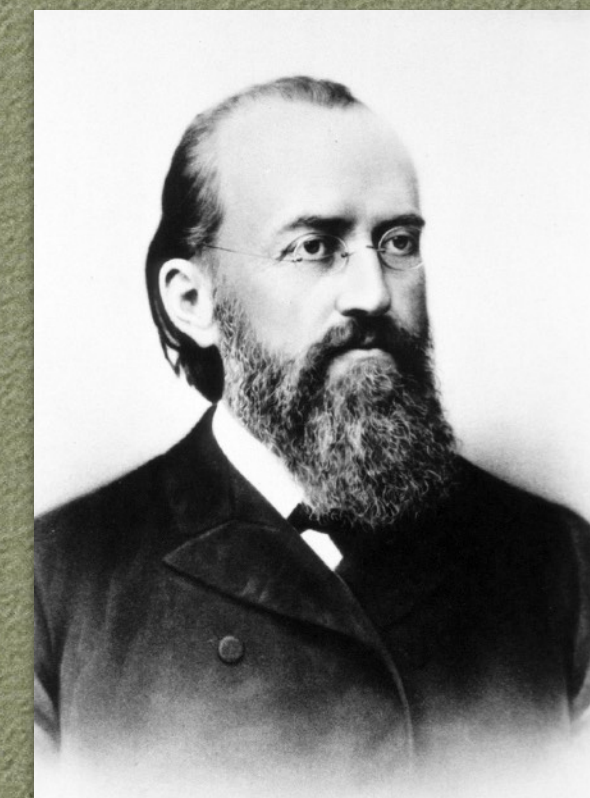
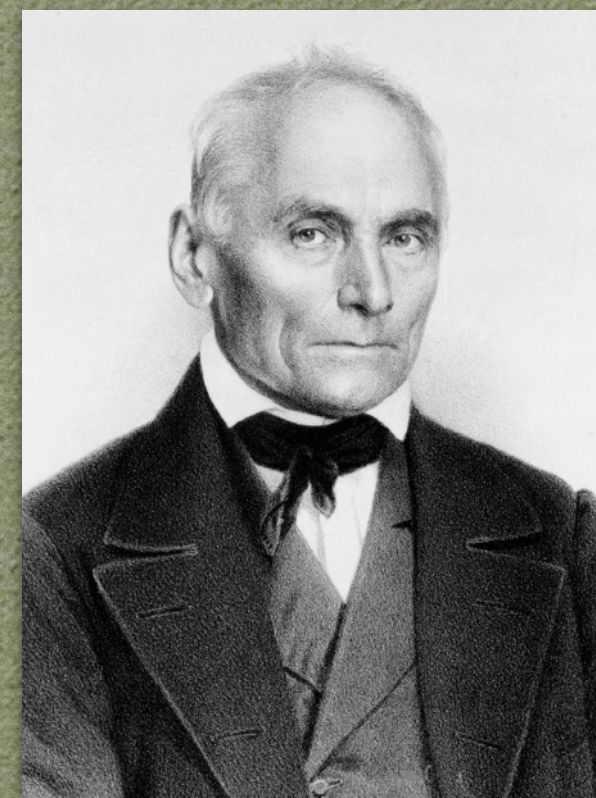
FYZIOLOGIE A PSYCHOFYZIKA

BELL, MAGENDIE, MÜLLER

FYZIOLOGIE A PSYCHOFYZIKA

H. VON HELMHOLTZ, J.E. PURKYNĚ, E. HERING

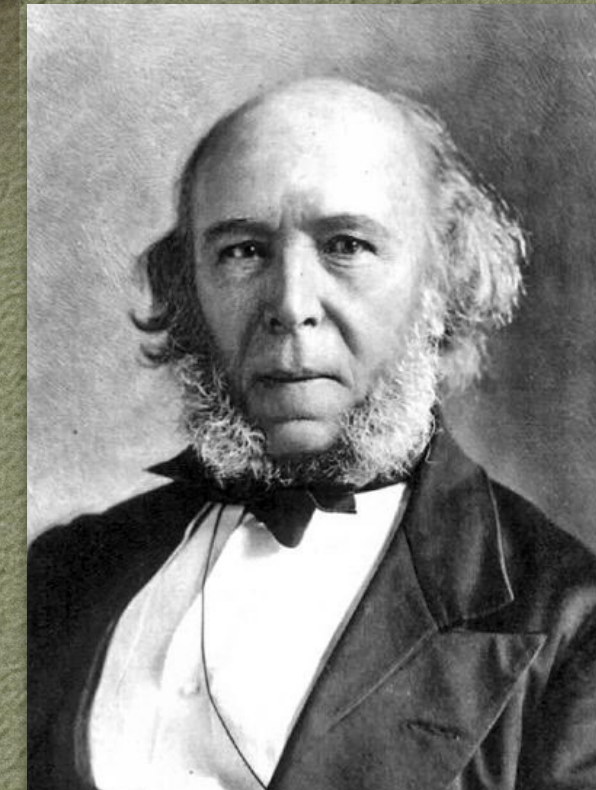
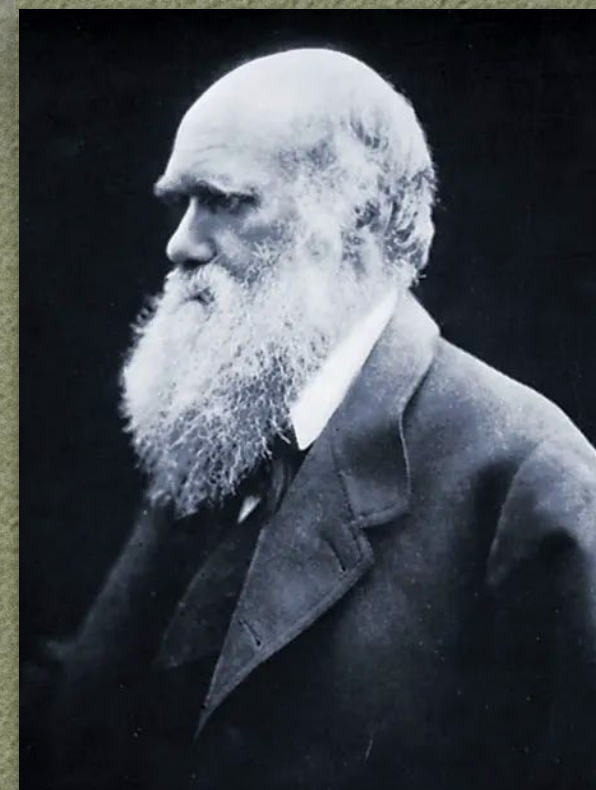
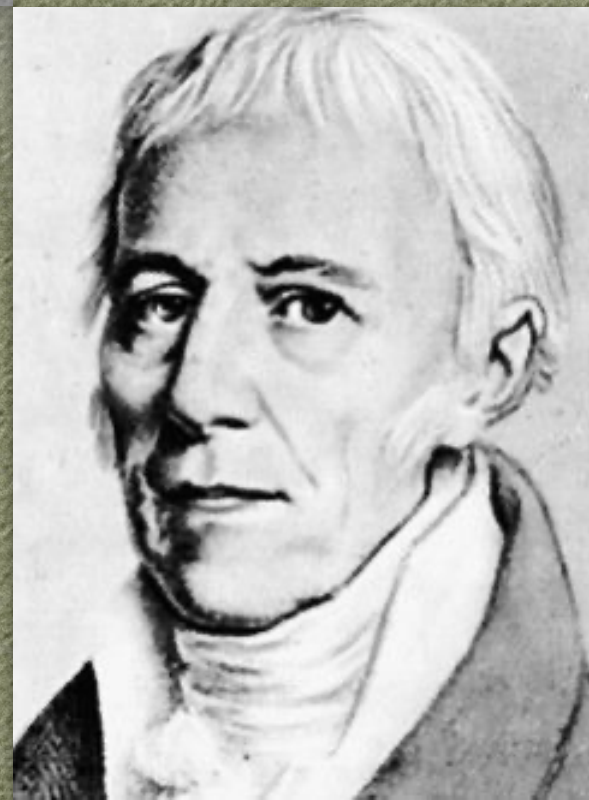
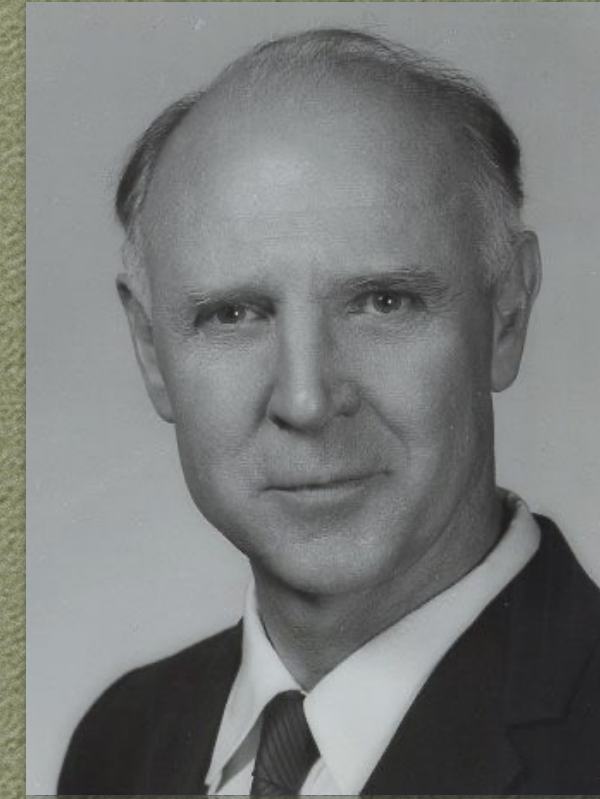
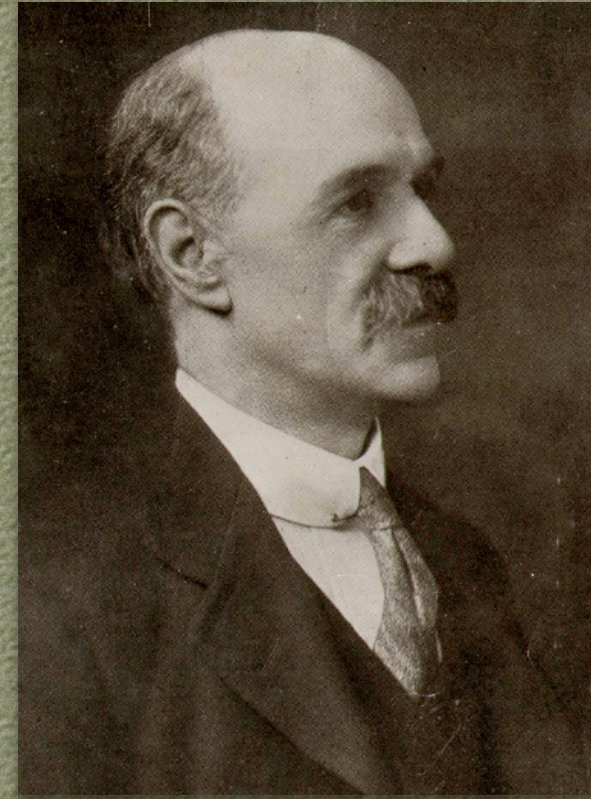
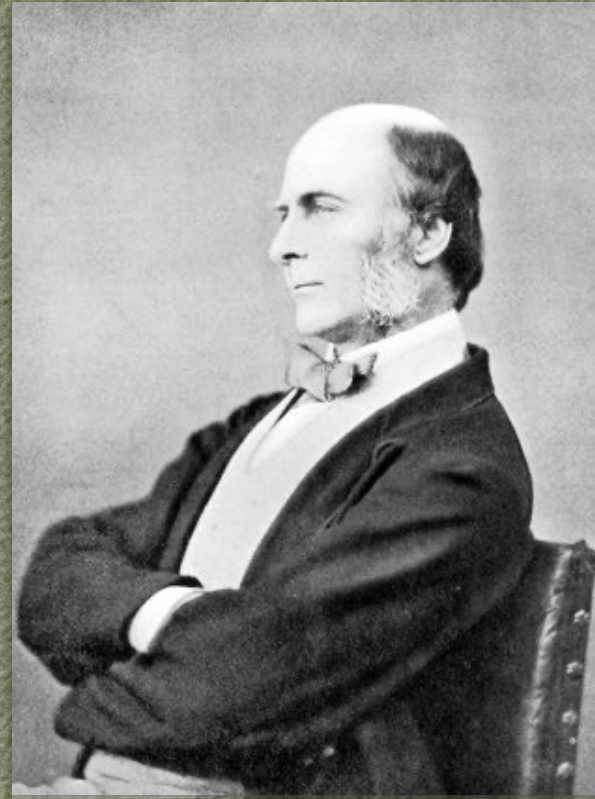

E. H. WEBER, G. T. FECHNER

POČÁTKY EXPERIMENTÁLNÍ PSYCHOLOGIE

PSYCHOLOGIE INDIVIDUÁLNÍCH DIFERENCÍ A MĚŘENÍ INTELIGENCÍ

F.GALTON, A.BINET, CH.SPEARMAN, R.CATTELL

J-B.LAMARCK, CH.R.DARWIN, H.SPENCER

VÝVOJOVÝ PŘÍSTUP V PSYCHOLOGII

MÍSTO PSYCHOLOGIE V SYSTÉMU VĚD

- různá dělení:

- vědy společenské, přírodní a teoretické

- AV ČR - vědy o živé a neživé přírodě; humanitní a společenské vědy-
psychologie v sekci sociálních a ekonomických věd

- někdy je psychologie označována jako biosociální věda

PSYCHOLOGIE

- Vědecké studium chování a duševních procesů (Atkinsonová)
 - Věda, která studuje lidské chování, mentální procesy a tělesné dění, včetně jejich vzájemných vztahů a interakcí (Plháková)
-

ČÍM SE PSYCHOLOGIE ZABÝVÁ?

Různá pojetí předmětu psychologie (historicky):

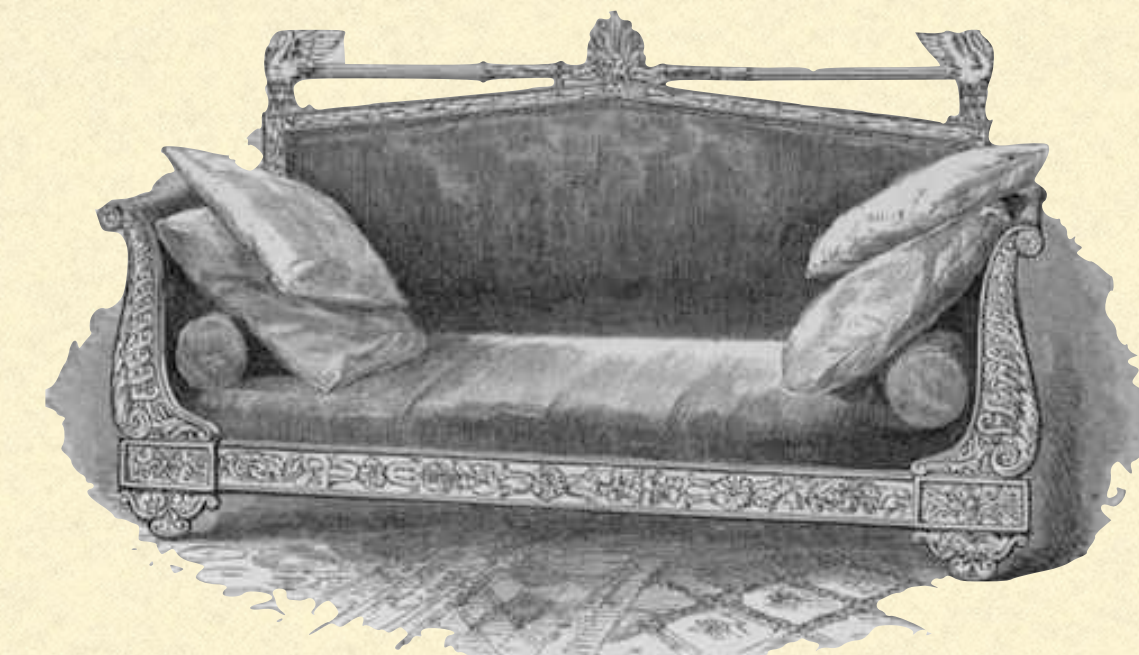
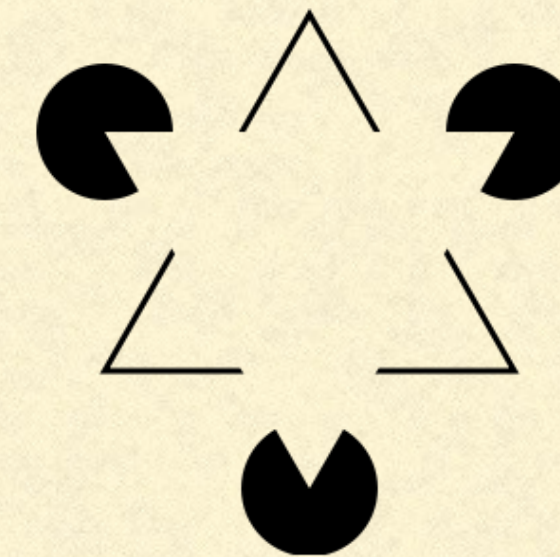
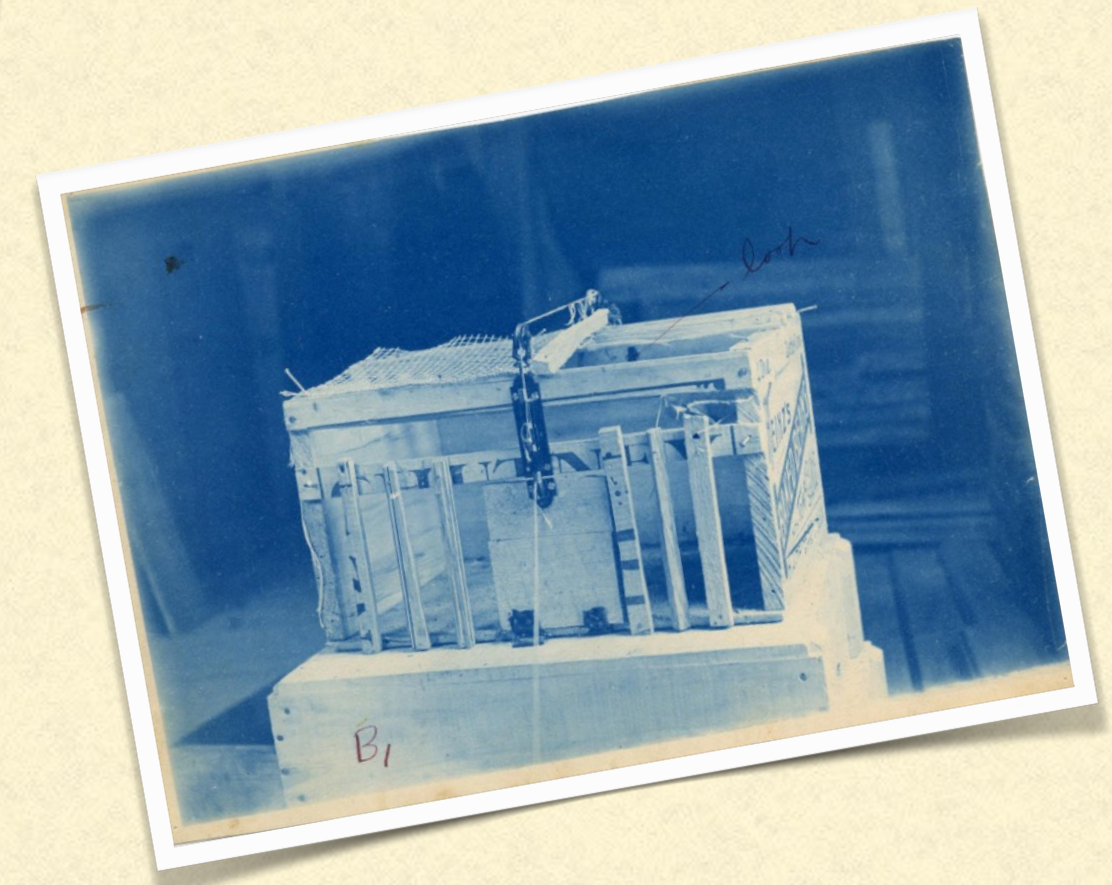
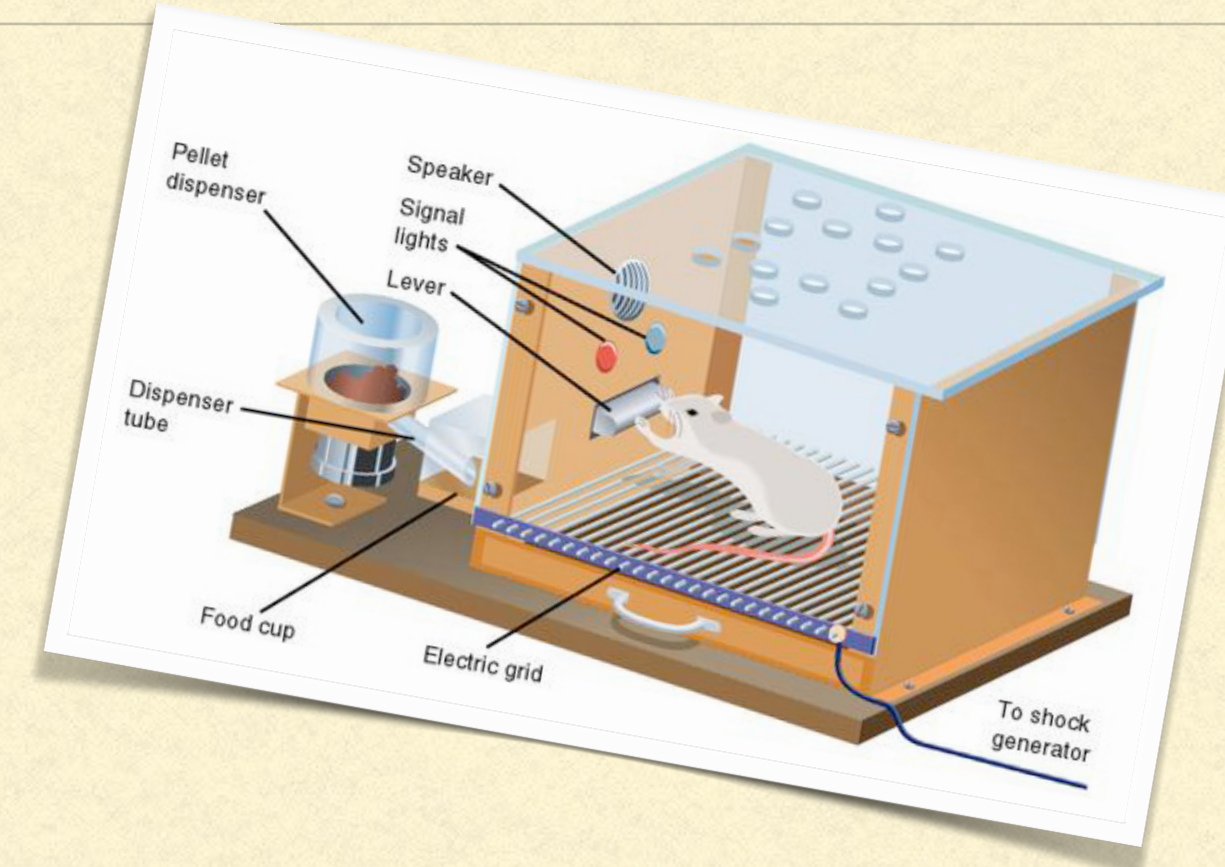
- psychologie jako věda o duši (v 19. století pojem duše opuštěn jako nevědecký)
- psychologie jako věda o subjektivní zkušenosti (věda o mysli)
- psychologie jako věda o chování („věda, která studuje chování člověka a ostatních živočichů“)
- psychologie jako věda o prožívání a chování (integrující pojetí)

prožívání - poznávací procesy, emoce, motivace ...

chování - jednání, řeč, výraz ...

PLURALISMUS V PSYCHOLOGII

- Biologický přístup
- Behavioristický přístup
- Kognitivní přístup
- Psychoanalytický přístup
- Fenomenologický přístup
- Gestaltistický přístup
- ...

CÍLE PSYCHOLOGIE

- Popsat

- Vysvětlit

- Předvídat

- Ovlivnit

JAK BÝVÁ PSYCHOLOGIE DĚLENA?

- na teoretické a aplikované obory
 - na obecnou psychologii a speciální psychologické vědy
-

TEORETICKÉ OBORY PSYCHOLOGIE

- Vývojová psychologie
 - Diferenciální psychologie
 - Srovnávací (fylogenetická) psychologie
 - Patopsychologie (psychika nemocných)
 - Obecná psychologie
 - Psychopatologie (nemocná psychika)
 - Biologická psychologie
 - Kulturně-antropologická psychologie
 - Sociální psychologie

APLIKOVANÉ OBORY PSYCHOLOGIE

- klinická psychologie (psychodiagnostika, psychoterapie)
 - psychohygienu
 - psychologie organizace a práce
 - pedagogická psychologie
 - lékařská psychologie
 - forenzní psychologie
 - psychologie sportu, umění, životního prostředí, vojenství...
-

ČÍM SE ZABÝVÁ OBECNÁ PSYCHOLOGIE?

Vymezuje teoretické základy:

- předmět psychologie
 - postavení psychologie v systému věd
 - systém psychologických věd
 - teorie psychiky (základní kategorie psychologických fenoménů)
 - metodologie a metody psychologie
-

ČÍM SE ZABÝVÁ OBECNÁ PSYCHOLOGIE?

Fenomenologie psychiky:

- Psychické procesy: poznávací (vnímání, představy, myšlení, řeč, učení, paměť), emoce, motivace
 - Struktura psychiky a dispozice: psychologie osobnosti, geneze osobnosti, struktura osobnosti, dynamika osobnosti, teorie osobnosti
-

POJMY OBECNÉ PSYCHOLOGIE

- Prožívání - vnitřní život člověka, zahrnuje poznávání, cítění a chtění
 - Chování, akt - vnější projev
 - Jednání - volní a úmyslné chování
-

POJMY OBECNÉ PSYCHOLOGIE

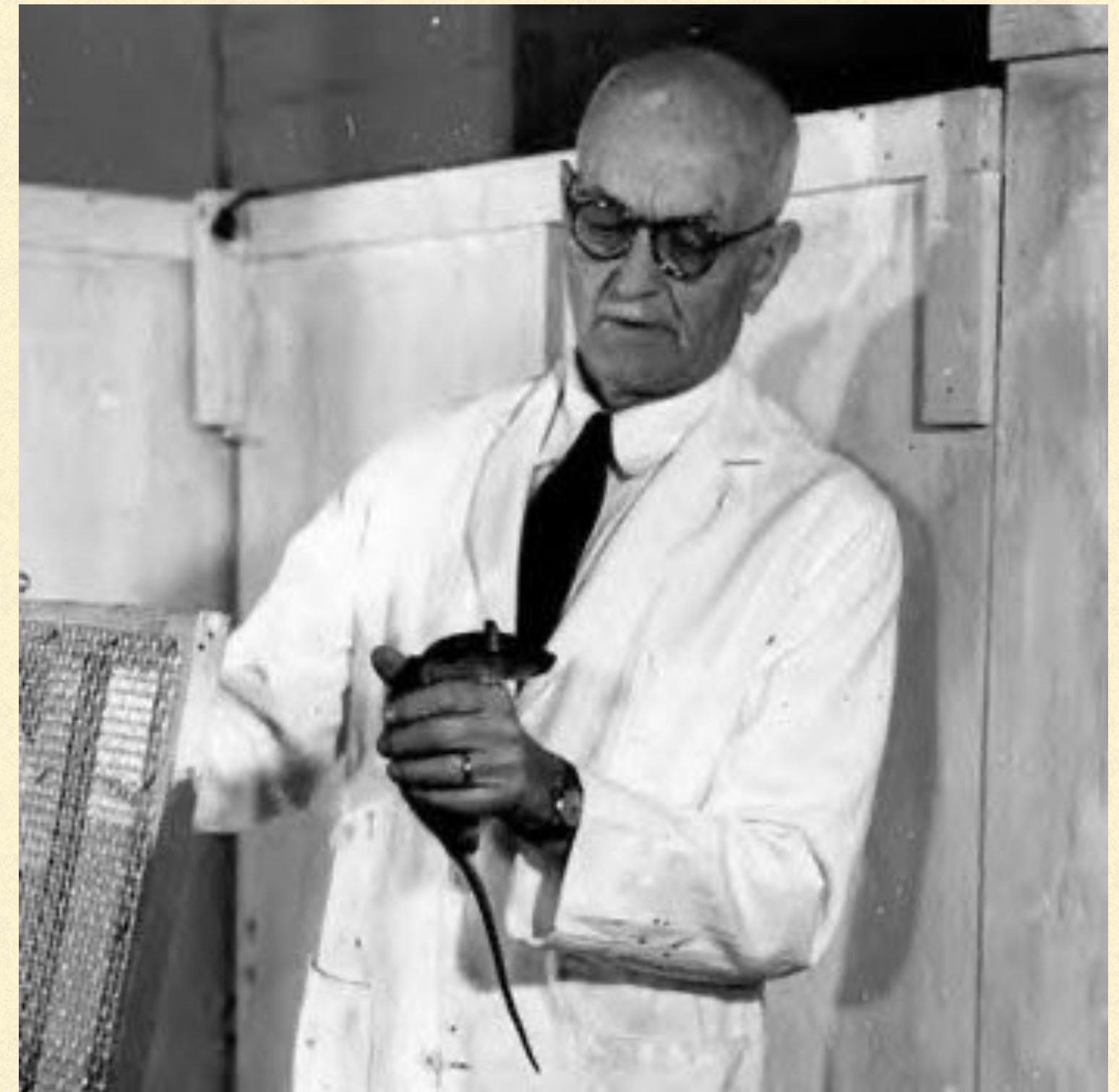
Psychické jevy

- **Psychické procesy** - aktuálně probíhající děje
 - * Poznávací
 - * Emocionální
 - * Motivační
 - **Psychické stavy** - trvají déle, odrážejí průběh psych. procesů
př. citové, stavy pozornosti
 - **Psychické vlastnosti**
 - * Dispozice
 - * Schopnosti, rysy osobnosti, temperament, charakter
-

POVAHA POZNÁVÁNÍ V PSYCHOLOGII

Podle úrovně granularity

- **E. C. Tolman - přístup**
 - Molekulární - jednoduché akce
 - Molární - složitější celky

POVAHA POZNÁVÁNÍV PSYCHOLOGII

Metody sběru dat v psychologii

- **Pozorování**

Introspekce x Extraspekce

Různá míra strukturovanosti

- **Analýza stop a výsledků činnosti**

- **Rozhovor**

Různá míra strukturovanosti

- **Psychometrické testy**

Výkonové, osobnostní, projektivní,
„objektivní“

Validita, reliabilita, standardizace,
normy

- **Přístrojové metody**

Např. determinační test, periferní
percepce, fMRI, polygraf, ...

POVAHA POZNÁVÁNÍV PSYCHOLOGII

Druhy výzkumných designů

■ Pozorování v přirozeném prostředí

- * Vysoká vnější validita
- * Nízká vnitřní validita, neumožňuje usuzování na existenci kauzálních vztahů; efekt pozorovatele

■ Případové studie

- * Poskytuje existenční důkazy, umožňuje studium vzácných (často se neobjevujících) jevů, inspiruje vznik teorií pro pozdější systematické testování
- * Anekdotické povahy, neumožňuje usuzovat na existenci kauzálních vztahů

■ Korelační studie

- * Umožňuje předpovídat chování
- * Neumožňuje usuzovat na existenci kauzálních vztahů

■ Experimentální studie

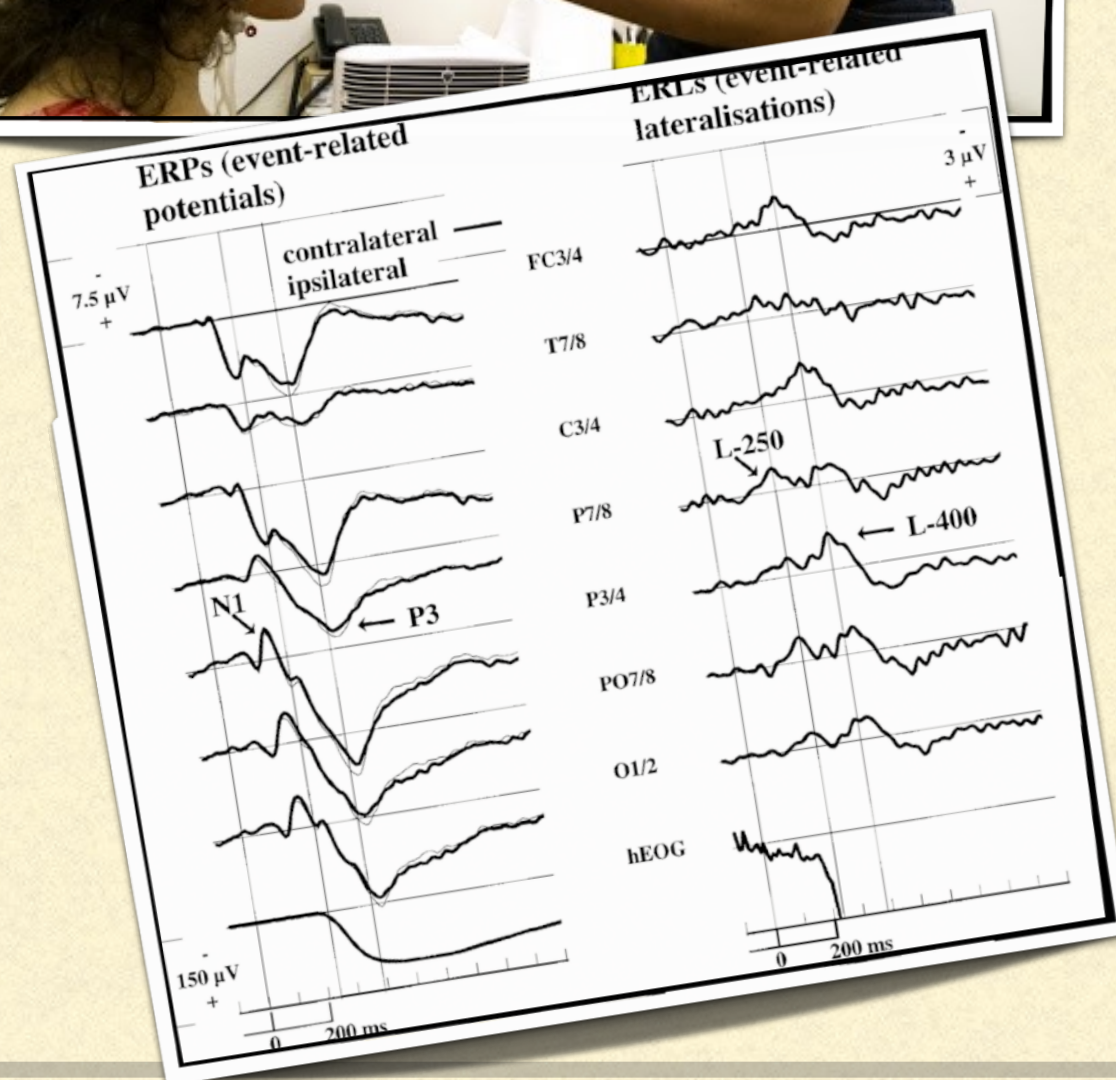
- * Náhodné přiřazení do experimentální/kontrolní skupiny, manipulace nezávislou proměnnou a sledování jejího vlivu na závislou proměnnou, kontrola nežádoucích proměnných
 - * Vysoká vnitřní validita, umožňuje usuzovat na existenci kauzálních vztahů
 - * Nižší vnější validita
-

KOGNITIVNÍ PSYCHOLOGIE

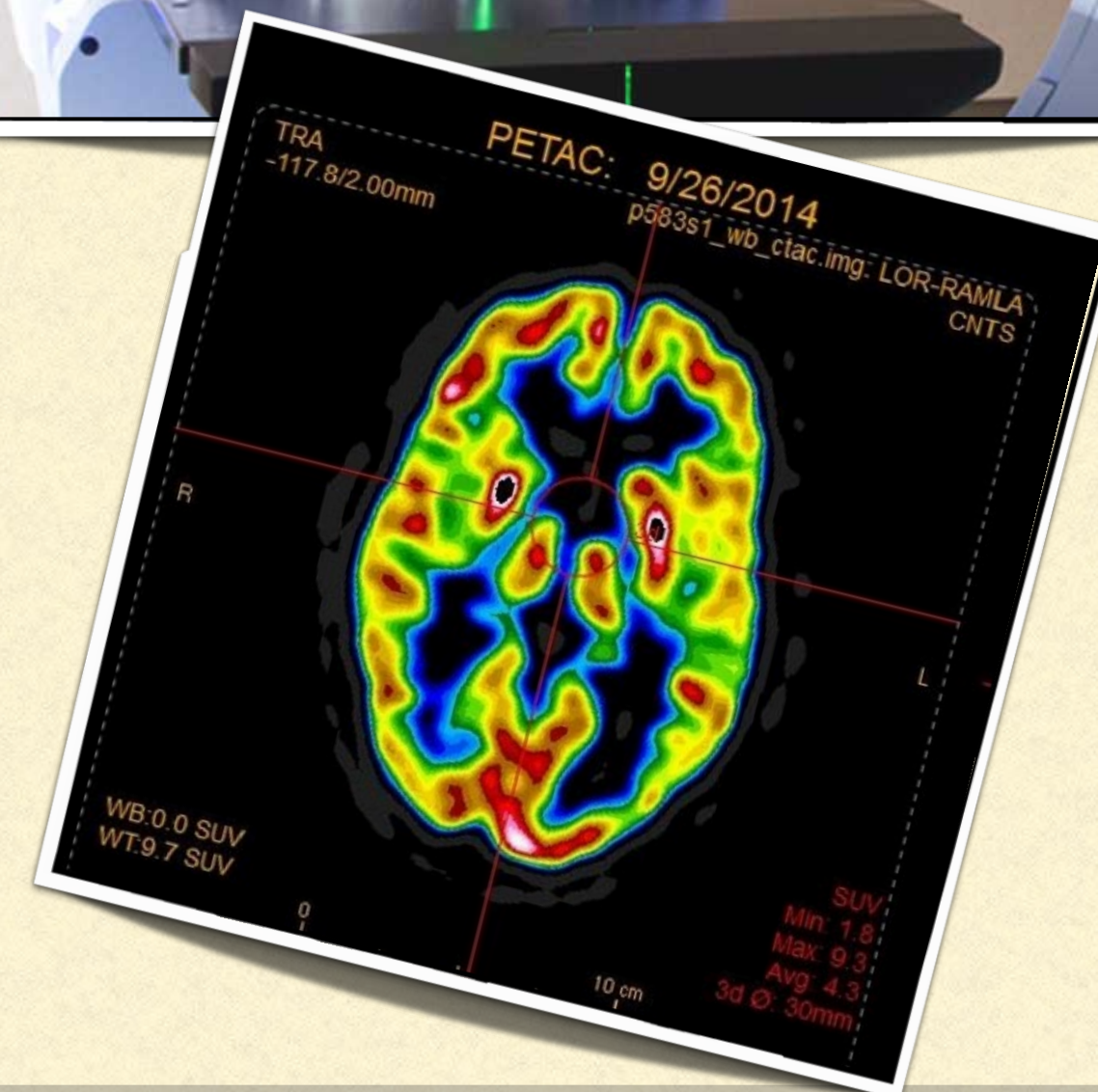
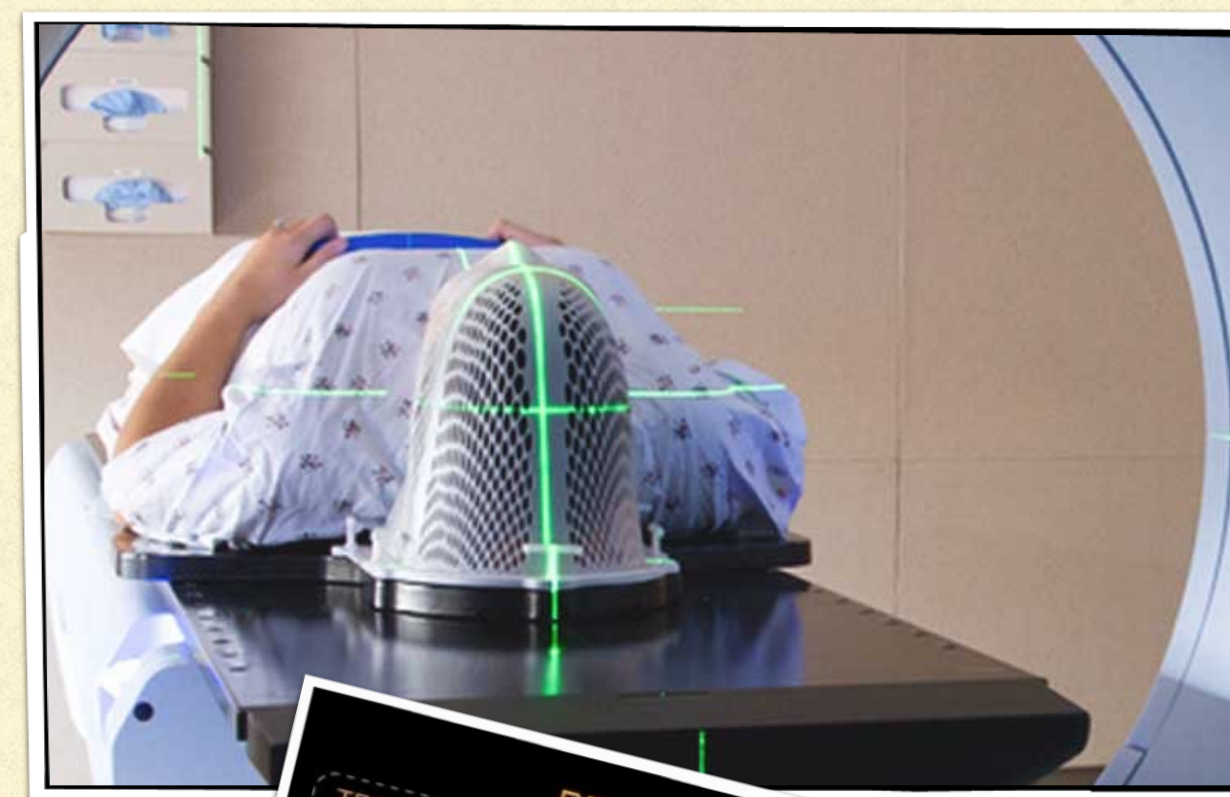
- **zkoumá poznávací procesy**
(vnímání, pozornost, představy, myšlení, řeč, učení, paměť)
 - **přístupy k získávání poznatků v rámci kognitivní psychologie:**
 - experimentální kognitivní psychologie
 - kognitivní věda
 - kognitivní neuropsychologie
 - kognitivní neurověda
-

MODERNÍ ZOBRAZOVACÍ METODY

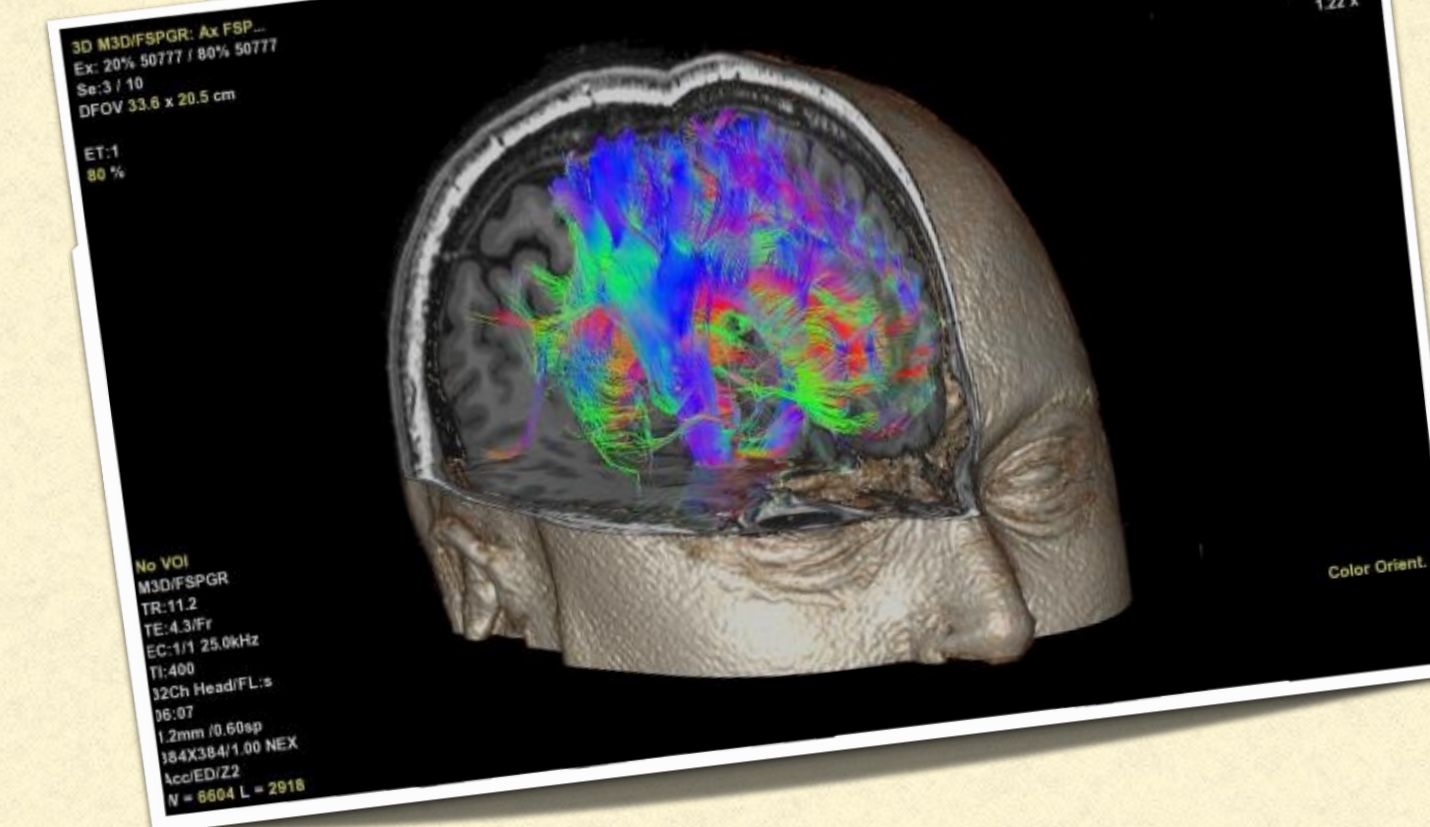
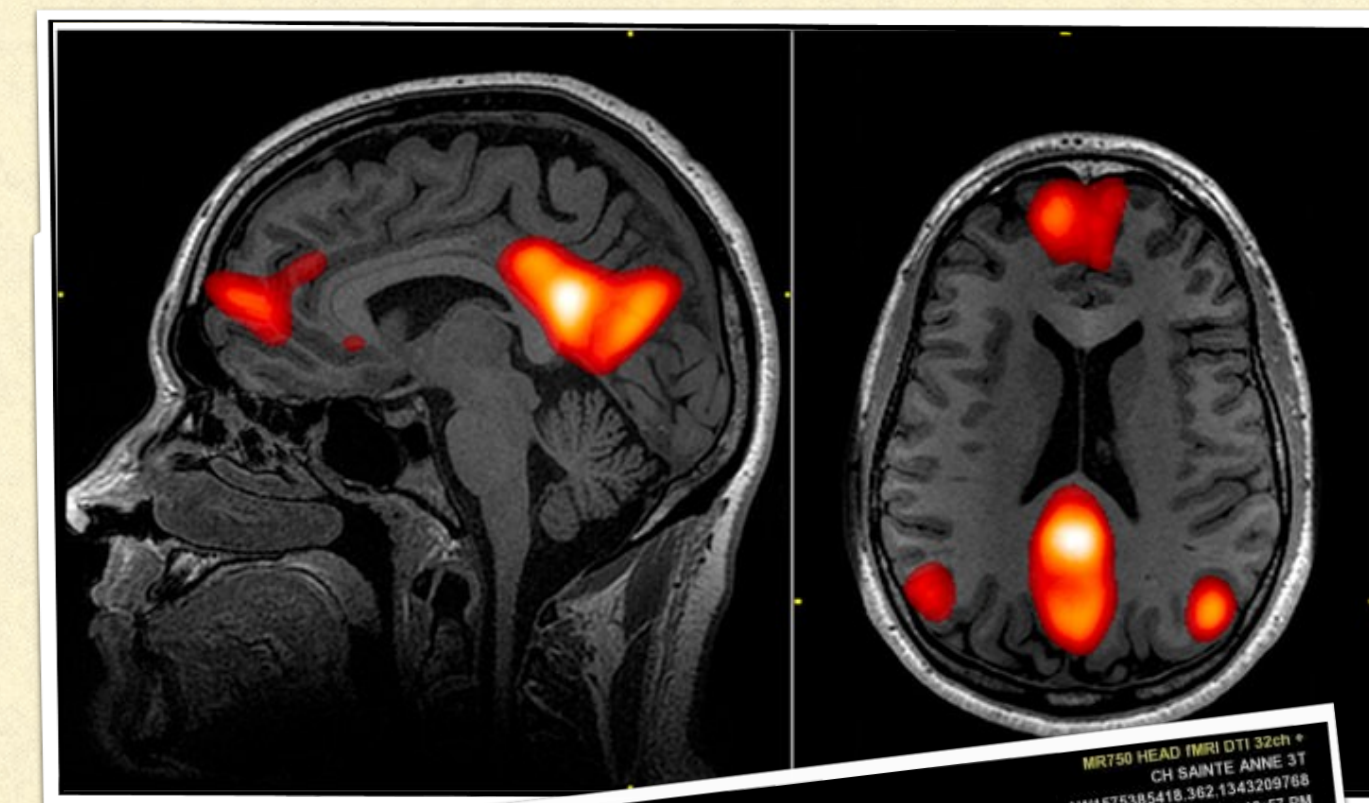
Záznam ERP

Snímek PET

Snímek MRI a fMRI

Ψ

